

NADZOR NAD RADOM RAVNATELJA SREDNJIH ŠKOLA (uočene pogreške i propusti)

**viši savjetnik Mario Rogač, prof.
Agencija za odgoj i obrazovanje
Odjel za stručno-pedagoški nadzor**

Razlozi izlaganja

- velik broj ravnatelja u prvom (i drugom) mandatu
- uočene pogreške i propusti u stručno-pedagoškim i inspekcijskim nadzorima
- svakodnevna pitanja
- posljedice pogrešaka

Problemi

- nema pripremnog osposobljavanja prije stupanja na dužnost ravnatelja
- nema mentorske pomoći tijekom rada u prvom mandatu
- ne postoji pomoćnik ravnatelja kao prvi suradnik
- nema praćenja i vrednovanja rada ravnatelja
- nema licenciranja

Nadzor u školstvu

- **UPRAVNI NADZOR**
- **INSPEKCIJSKI NADZOR**
- **STRUČNI NADZOR**
- **FINANCIJSKI NADZOR**

*

Uporišta u propisima

- **Zakon o ustanovama čl. 68.**
- **Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi čl. 147. – 150.**
- **Zakon o Agenciji za odgoj i obrazovanje čl. 4. i 5.**
- **Zakon o prosvjetnoj inspekciji**
- **Zakon o stručno-pedagoškom nadzoru**

Zakon o Agenciji za odgoj i obrazovanje

čl. 5. st. 1., 2. i 3.

(1) Stručno-pedagoški nadzor Agencija obavlja izravnim stručno-pedagoškim uvidom u odgojno-obrazovni rad ustanove, rad odgojno-obrazovnih radnika te rad ravnatelja kao stručnog voditelja ustanove.

(2) Stručno-pedagoški nadzor uključuje praćenje ostvarivanja nastavnih planova i programa, organizacije i izvođenja nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada ustanova te stručnog i pedagoškog rada odgojno-obrazovnih radnika.

(3) Ravnatelj i odgojno-obrazovni radnik ustanove dužni su dati na uvid dokumentaciju i druge podatke potrebne za obavljanje stručno-pedagoškog uvida i savjetodavnog rada osobama koje provode stručno-pedagoški uvid.

Članak 125. Zakona O OOSŠ

- (1) Ravnatelj je **poslovodni i stručni** voditelj školske ustanove.
- (2) Ravnatelj je **odgovoran** za zakonitost rada i stručni rad školske ustanove.

*

Izvadak iz Zakona o prosvjetnoj inspekciji

čl. 23. st. 1. i 2.

(1) Inspektor će zatražiti stručno-pedagoški ili drugi stručni nadzor ako u provedbi inspekcijskog nadzora uoči stručno-pedagoške ili druge stručne propuste, nedostatke ili nepravilnosti, ili ako procijeni da je za utvrđivanje činjenica i ocjenu stanja u nadziranoj ustanovi potrebno stručno-pedagoško, odnosno drugo stručno znanje.

(2) Na osnovi izvješća o stručno-pedagoškom, odnosno drugom stručnom nadzoru inspektor može učitelju, nastavniku, stručnom suradniku i drugoj osobi koja obavlja odgojno-obrazovne poslove:

1. narediti otklanjanje propusta, nedostataka, odnosno nepravilnosti u određenom roku,
2. zabraniti obavljanje odgojno-obrazovnih poslova.

Izvadak iz Zakona o prosvjetnoj inspekciji

čl. 23. st. 3. i 4.

(3) Rješenje s naredbom, odnosno zabranom iz stavka 2. ovoga članka inspektor može donijeti ako su u stručno-pedagoškom, odnosno drugom stručnom nadzoru utvrđeni propusti, nedostaci ili nepravilnosti i ako je osoba ovlaštena za stručno-pedagoški, odnosno drugi stručni nadzor, predložila naredbu, odnosno zabranu.

(4) Mjere iz stavka 2. ovoga članka moraju se poduzeti u roku od 15 dana od dana primitka izvješća o provedenom stručno-pedagoškom, odnosno drugom stručnom nadzoru i prijedloga mjera, a ako inspektor obavlja inspekcijski nadzor u toj ustanovi, u roku od 15 dana od dana zaključenja zapisnika.

Razlike između inspekcijskog i stručno-pedagoškog nadzora

- **zadaca prosvjetne inspekcije je nadziranje zakonitosti rada škola**
- **zadaca stručno-pedagoškog nadzora je nadziranje stručno-pedagoškog rada.**

*

Ovlasti prosvjetne inspekcije

- **Naredbe mjera**
- **Zabrana odgojno-obrazovnog rada**
- **Razrješenje članova školskog odbora**
- **Prijedlog razrješenja ravnatelja**
- **Novčane kazne**
- **Prekršajne prijave**
- **Kaznene prijave**

Stručno-pedagoški nadzor

- * predlažu se mjere za unapređivanje rada školske ustanove, planiranje i organizaciju
- u nadležnosti je AZOO i ASO

Stručno-pedagoški nadzor 2

- **sastavlja se nalaz nakon SP nadzora**
- **nadzor se provodi po unaprijed pripremljenoj proceduri**
- **cilj nadzora je utvrđivanje činjeničnog stanja
(otklanjanje propusta i pogrešaka ako ih ima)**

Savjetodavni uvid

- sastavlja se izvješće nakon uvida
- izvješće se dostavlja samo ravnatelju
- ne izriču se mjere nego se daju savjeti
- cilj je unapređivanje odgojno-obrazovnog rada
- uvid je znatno fleksibilniji, a sadržaje utvrđuju ravnatelj i savjetnik

Što je stručno-pedagoški nadzor ?

- **Stručno-pedagoški nadzor sustavno je i organizirano stručno praćenje ostvarivanja propisanih nastavnih planova i programa, organizacije i izvođenja nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada u školskim ustanovama te stručnog i pedagoškog rada odgojitelja, učitelja, nastavnika i stručnih suradnika (članak 2. Zakona).**

Pokretanje stručno-pedagoškog nadzora

- **na zahtjev prosvjetne inspekcije**
- **na zahtjev Ministarstva**
- **na zahtjev pravobraniteljice za djecu**

- **odlukom ravnatelja Agencije ***

Kako se obavlja stručno-pedagoški nadzor ?

- **uvidom u izvođenje godišnjeg plana i programa rada školske ustanove,**
- **uvidom u pedagošku evidenciju i dokumentaciju,**
- **razgovorom s učenicima, roditeljima, nastavnicima i članovima stručnih tijela školske ustanove
(članak 8. zakona)**

Što se osobito nadzire?

- izvođenje i ostvarivanje godišnjeg plana i programa školske ustanove,
- organizaciju i planiranje nastave i drugih oblika odgojno-obrazovnog rada,
- provođenje ispita i ocjenjivanja učenika (članak 9. Zakona)

Koje su ovlasti osobe koja provodi nadzor ?

- **predlaže mjere za unapređivanje organizacije, planiranja i metoda rada školske ustanove**
- **pruža stručnu pomoć ravnateljima i skrbi o njihovu stručno-pedagoškom usavršavanju,**
- **prati rezultate odgojno-obrazovnog rada**
- **ocjenjuje funkcionalnost školskog prostora i opreme**
- **prati rad stručnih tijela školske ustanove ***
(članak 10. Zakona)

Važno

- Članak 6.
Školski nadzornik **samostalan** je u obavljanju poslova stručno-pedagoškog nadzora.
  - Članak 11.
Školski nadzornik dužan je **pravodobno obavijestiti ravnatelja** školske ustanove o vremenu obavljanja nadzora.
Iznimno, stručno-pedagoški nadzor može se obaviti **bez obavijesti** iz stavka 1. ovoga članka, ako to zahtijeva **svrha nadzora**.
- * (sadržaji nadzora)

Nalaz

- **Preambula**
- **Uvodni dio**
- **Osnovni podaci**
- **Opis utvrđenog stanja**
- **Mjere i rokovi za izvršenje mjera**
- **Uputa o pravnom lijeku**
- **Mjesta dostave nalaza**

Dostava nalaza

- **Ravnatelju škole**
- **Predsjedniku školskog odbora**
- **Županijskom uredu nadležnom za poslove školstva**
- **Prosvjetnoj inspekciji**
- **Ministarstvu ZOS**
- **Pismohrani Agencije**

Elementi nadzora nad radom ravnatelja škola (najvažniji)

- Školski kurikulum
- **Godišnji plan i program rada škole
(čl 28. Zakona)***
- **Plan i program rada ravnatelja**
- Planovi i programi rada razrednika *
- **Samovrednovanje rada škole***
(čl. 88. Zakona)

Organizacija rada

- **Organizacija rada**
- **Organizacija dežurstava
(sigurnost učenika) i provedba***
- **Ustroj razrednih odjela**
- **Broj nastavnih dana**

Organizacija rada 2

- Radno vrijeme ravnatelja i stručnih suradnika, termin za primanje stranaka
- Termini informacija za roditelje
- Vremenik pisanih provjera
- Kriteriji praćenja, ocjenjivanja, vrednovanja

Pedagoška dokumentacija

- Razredna knjiga
- Ocjenjivanje učenika
- Napomene
- Izostanci učenika
- Zapisnici

Ostalo

- Program za suzbijanje nasilja (dokazi provedbe)
- Preventivni program (dokazi provedbe)
- Evidencije o neprihvatljivim oblicima ponašanja učenika (čl. 67. al. 7. Zakona)
- Dokumentacija o rješavanju nasilja
- Analiza odgojno-obrazovnog stanja*
- Primjena pedagoških mjera
- Rješenja o tjednim i godišnjim zaduženjima učitelja

Stručni poslovi ravnatelja

- **Uvid u rad učitelja (čl. 125.)**
- **Analiza rada učitelja (čl. 125.)**
- **Analiza uspjeha učenika**
- **Analiza planova i programa rada učitelja**
- **Kontrola pedagoške dokumentacije**

Poslovi vezani uz AZOO

- **Stručno usavršavanje**
- **Dokumentacija o pripravnicima**
- **Dokumentacija o napredovanju**

Podzakonski akti škole

- **Statut**
- **Etički kodeks (čl 58. st. 1. Zakona)**
- **Kučni red (čl. 58. st. 2. i 3. Zakona)**
- **Pravilnici koje donosi škola**
- **Poslovnici koje donosi škola (?)**

Dokumentacija

- Dokumentacija o popravnim ispitima*
- Dokumentacija o predmetnim i razrednim ispitima
- Evidencija izvannastavnih aktivnosti
- Dokumentacija o izletima i ekskurzijama
- Zapisnici (NV)
- Internetska stranica škole *

Stari stručno-pedagoški nadzor

- **centraliziran je, a sve bitne elemente određuje nadležna prosvjetna vlast**
- **utvrđene su sankcije za kršenje propisa**
- **usmjeren je na provedbu propisa i propisanu dokumentaciju**
- **sve je isplanirano i unaprijed određeno**
- **nema savjetodavni karakter**
- **dominira kontrolna uloga nadzora**

Novi stručno-pedagoški nadzor

- **savjetodavnog i instruktivnog je karaktera**
- **cilj je unapređenje nastave, učenja i poučavanja (organizacije rada)**
- **trebao bi razvijati samoprocjenu nastavnika i samovrednovanje rada škole**
- **potiče škole da samostalno i samoinicijativno riješe većinu odgojno-obrazovnih problema**
- **ističe primjere dobre prakse nastavnika i ravnatelja**

?

Vrste stručno-pedagoškog nadzora

- pojedinačni (jedan savjetnik)
- timski (nekoliko savjetnika)
- cjeloviti (savjetnici svih predmeta i područja)

Vrste stručno-pedagoškog nadzora

- tematski

(samo neki sadržaji ili teme, najčešće neki bitni navodi iz podneska)*

- kompleksan

(svi relevantni elementi nadzora)

Školski nadzor u svijetu

- **Različita rješenja (opći i predmetni)**
  - **Centralizirani i decentralizirani sustavi**
  - **Različite ovlasti**
-
- **Redoviti nadzor**
  - **Usmjerenost ustanovi, a ne pojedincu**
  - **Praćenje i unapređivanje kvalitete**

Upute roditeljima (i razrednicima)

Rješavanje problema u školi:

- nastavnik
- razrednik
- stručni suradnici (veća uključenost)
- nastavničko vijeće
- školski odbor
- ravnatelj

*

Prijedlozi

- **redoviti stručno-pedagoški nadzor**
- **usmjerenost ustanovi, a ne pojedincu**
- **pružanje stručne pomoći**
- **praćenje i unapređivanje kvalitete rada**
- **jačanje unutarnjih kapaciteta škole**

Veće pogreške i propusti kod stažiranja

- nedovoljna briga pripravnici
(u nekim slučajevima ništa,
posljedice...) *
- ravnatelj ne nadzire stažiranje
(to radi stručna suradnica...)
- “preskakanje” pripravničkog staža
(čl. 109.) *

Pogreške i propusti kod stažiranja

- nije imenovano povjerenstvo za stažiranje
- nije prijavljeno stažiranje
- nije izrađen program stažiranja
- nije realiziran program stažiranja
- mentor ne ispunjava svoje obveze
- neodgovarajuća stručna sprema pripravnika

Pogreške u vezi zasnivanja radnog odnosa

- **nezakonito zasnivanje radnog odnosa**
- **nema vrstu sprema (neodređeno vrijeme)**
- **proširivanje propisanih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa**
- **nepotrebno zasnivanje radnog odnosa na određeno vrijeme (ZOR)**

Pogreške pri raskidanju ugovora o radu

- **ne savjetuje radničko vijeće prije otkaza (čl. 118. ZOR-a)**
- **ne poštuje propisane kriterije za tehnološki višak (čl. 107. ZOR-a)**
- **proširivanje kriterija za tehnološki višak**

Pogreške vezane uz ugovor o radu

- **nema ugovora o radu**
- **nepotpun ugovor o radu (čl. 13. ZOR-a)***
- **isti radnik ima nekoliko ugovora o radu**
- **kolizija ugovora i rješenja**
- **kolizija ugovora i rada**
- **zastarjeli i netočni podaci**

Pogreške vezane uz rješenja o zaduženju

- nema rješenja
- **nepravilno ili nepotpuno napisana rješenja**
- nisu izdana u propisanom roku
- nisu u skladu s Pravilnikom
- nisu u skladu s člankom 104. st. 6. Zakona

Ostale pogreške

- **neprijavljen prekovremeni rad**
- **nepotreban prekovremeni rad**
- **neplaćanje prekovremenog rada**
- **neusklađenost zaduženja nastavnika
(u 6 dokumenata)***

Pogreške

- **ravnatelj ne vrši uvid u nastavu**
- **premalo uvida**
- **nema analize rada nastavnika**
- **izbacivanje učenika s nastave iz učionice**
- **slanje učenika kući**
- **dežurstva radnika – sigurnost učenika***

Pogreške 2

- **skraćivanje trajanja sata (čl. 51. st. 4.)**
- **skraćivanje nastave**
- **primjena Nastavnog plana i programa**
- **nema svih podzakonskih akata**
- **uporaba neodobrenih udžbenika**

Pogreške 3

- **nepoznavanje uredskog poslovanja (Uredba o uredskom poslovanju (NN, broj 7/09))**
- **nedovoljno poznavanje propisa (ZUP, ZOR...)**
- **dežurstva učenika (čl. 61. st. 2.)**
- **nema kolektivne naplate šteta**
- **sakupljanje novca**

Organizacija rada i nastave

- rad pedagoga samo prije podne
- rad pedagoga samo u jednoj smjeni
- rad ravnatelja samo prije podne
- prekasno upoznavanje roditelja s promjenama u ustroju (čl. 49. st. 5.)

Organizacija rada i nastave 2

- odabir razrednika
- organizacijska nepreciznost
- nepridržavanje rasporeda sati
- neorganiziranje zamjena nastavnika*
- nastava HJ blok sat četvrtak i petak

Organizacija rada i nastave 3

- termin za primanje stranaka
- termin informacija za roditelje
- rad bez plana *
- bavljenje nevažnim ili manje važnim stvarima

Godišnji plan i program rada škole

- **nema GPIPR škole**
- **nije donesen u propisanom roku**
- **nije provedena rasprava na vijeću roditelja (čl. 137. st. 4.)**
- **nema školskog kurikulumuma**
- **nije dostupan ili objavljen na propisani način (čl. 28. st. 6. i 7.)**

Godišnji plan i program rada 2

- **nerazrađeno stručno usavršavanje**
- **nema rasporeda dežurnih radnika**
- **nema planskih elemenata***
- **nepotpuno planiranje ***

Godišnji plan i program rada 3

- nema preventivnog programa ili je nerazrađen
- nema programa za suzbijanje nasilja ili je nerazrađen
- nema samovrednovanja
- nema dokaza o provedenim aktivnostima *

GPIPR ravnatelja škole

- **nema plana i programa rada ravnatelja**
- **plan i program rada koji je praktično neupotrebljiv**
- **nepotpuni plan i program rada ravnatelja**
- **plan i program rada ravnatelja je zastario (napisan prije 10 i više godina)**

GPIPR ravnatelja škole 2

- **plan i program rada ravnatelja nije razrađen po mjesecima**
- **plan i program rada ravnatelja nema planske elemente ***
- **nije planiran (ili nedovoljno planiran) posjet nastavi**

Ostalo uz GPIIP

- **Izvješće o realizaciji GPIIP rada škole (čl. 137. st. 4. Zakona – VR)**
- **Izmjene i dopune GPIIP rada škole**
- **Prilozi GPIIP rada škole**

Pogreške vezane uz popravne ispite

- **neplaniranje 1. roka popravnog ispita**
- **nema dokumentacije o popravnim ispitima**
- **nepotpuna dokumentacija**
- **rad nepotpunog povjerenstva**

Pogreške vezane uz popravne ispite 2

- **nema pisanog traga da li je učenik znao, djelomično znao ili nije znao**
- **nema pečata, potpisa, datuma**
- **nepoštivanje Pravilnika (kolizija Statuta i Pravilnika)**
- **neprimjerenost pitanja**
- **previše pitanja**

Pogreške kod ocjenjivanja učenika

- **zaključna ocjena čl. 73. st. 2.
(javno, u razrednom odjelu, na kraju) ***
- **zaključna ocjena koja je nestručno izvedena**
- **nema ocjena**
- **nisu upisane ocjene**
- **„prekasno“ upisivanje ocjena**
- **premalo ocjena**

Pogreške kod ocjenjivanja učenika 2

- **kažnjavanje ocjenom**
- **brisanje ocjena**
- **ocjenjivanje učenika koji nije prisutan**
- **„111“ na jednom satu**
- **zaključnu ocjenu utvrdio ravnatelj**
(čl. 73. st. 3.)

Pogreške kod ocjenjivanja učenika 3

- **u rubriku za ocjene upisivati samo ocjene**
- **ne koristiti korekturni lak**
- **ne upisivati običnom olovkom**
- **„inspekcijske primjedbe“ (+, -, ?, /, ...)**

Pogreške kod ocjenjivanja učenika 4

- upisivanje ocjene u neodgovarajuću rubriku
- ocjenjivanje gradiva koje nije obrađeno
- ocjenjivanje gradiva koje nije predviđeno NPIP

Pogreške kod ocjenjivanja učenika 5

- **neobjektivno ocjenjivanje**
- **loš kriterij ocjenjivanja**
- **nema kriterija ocjenjivanja**
- **neargumentirana ocjena iz vladanja**

Pogreške kod ocjenjivanja učenika 6

- loša komunikacija nastavnika (u vezi ocjena)
- neobavješćavanje roditelja *
- nedavanje pisanih radova na uvid
- nečuvanje pisanih radova
- Ravnatelj (ne) prati provođenje Pravilnika tijekom godine (čl. 16. st. 2.)

Pogreške utvrđene SP nadzorom

- **pogrešno postupanje ili nepostupanje u slučaju ozljede učenika**
- **loša provedba Pravilnika o načinima, postupcima i elementima vrednovanja...**
- **dežurstva nastavnika i drugih radnika ***
- **pozivanje na izjavu umjesto uporište u propisu**

Pogreške utvrđene SP nadzorom 2

- **ravnatelj ne poduzima mjere
(učenik, nastavnik)**
- * **nastavnik ne poduzima mjere ili
prekasno poduzima mjere**
- **neobavještanje
(roditelja, CSR, policije itd.)**

Pogreške utvrđene SP nadzorom 3

- **nema pisanih tragova i dokaza**
- **nepregledana pedagoška dokumentacija (na vrijeme) ***
- **nema analize odgojno-obrazovnog stanja***
- **nema sveobuhvatne analize uspjeha učenika (prosječna ocjena nije dovoljan pokazatelj)***

Ostale pogreške

- ne izdavanje pisanog izvješća na kraju 1. polugodišta * (čl. 138. st. 3.)
- pripreme za maturu *
- zahtjev za preispitivanje ocjene nije obavilo nastavničko vijeće (čl. 76. st. 1.)
- povjerenstvo za polaganje ispita nije odredilo nastavničko vijeće (čl. 76. st. 4.)

Ostale pogreške 2

- **nije sazvano vijeće roditelja niti jedan put**
- **nije sazvano vijeće učenika niti jedan put**
- **nije održan niti jedan roditeljski sastanak do početka prosinca**
- **premali broj roditeljskih sastanaka (3 najmanje, čl. 16. st. 3. Pravilnika)**

Ostale pogreške 3

- **nema vremenika pisanih radova učenika**
- **vremenik nije objavljen na propisani način u propisanom roku (čl. 10. st. 2. Pravilnika)**
- **nije imenovana osoba za zaštitu dostojanstva radnika * (Članak 293. st. 1. al. 28. ZOR-a)**

Preporuke

- dobra komunikacija
- kontrola odnosa obrade, ponavljanja i ispitivanja*
- kontrola planova i programa
- provjera osobnih dosjea radnika

Preporuke 2

- **odgojna funkcija škole**
- **odgojna uloga nastavnika**
- **odgojna uloga ravnatelja**
- **paziti na upise i broj učenika u razrednim odjelima**

Financijski prekršaji

- **Nezakonit zakup prostora**
- **Nezakonita isplata plaća**
- **Nezakonita isplata dodatka na plaću**
- **Nezakonita isplata dnevnica**

Najteži prekršaji ravnatelja

- * **Neizvršavanje mjera (nalaz, rješenje)**
- * **Ravnateljica nije poduzela ništa
(državno odvjetništvo poduzima kazneni progon)**
- * **Krivotvoreni potpisi u dokumentaciji**

Hvala!